

Česká školní inspekce
Moravskoslezský inspektorát

INSPEKČNÍ ZPRÁVA

Základní škola Orlová-Lutyně Školní 862 okres Karviná

Školní 862, 735 14 Orlová-Lutyně

Identifikátor školy: 600135870

Termín konání inspekce: 9. – 12. prosinec 2003

Čj.:	n6-1015/04-005096
Signatura:	on3cx115

PŘEDMĚT INSPEKČNÍ ČINNOSTI

Předmětem inspekční činnosti bylo zjištění a zhodnocení:

- ❖ personální podmínky vzdělávací a výchovné činnosti v jazykových, společenskovedních a přírodovědných předmětech vzhledem ke schváleným učebním dokumentům,
- ❖ materiálně-technické podmínky vzdělávací a výchovné činnosti v jazykových, společenskovedních a přírodovědných předmětech vzhledem ke schváleným učebním dokumentům,
- ❖ průběh a výsledky vzdělávání a výchovy v jazykových, společenskovedních a přírodovědných předmětech vzhledem ke schváleným učebním dokumentům.

CHARAKTERISTIKA ŠKOLY

Základní škola Orlová-Lutyně, Školní 862 se nachází v sídlištní zástavbě. Vedle dětí ze spádového obvodu se do jejích devíti specializovaných tříd s rozšířeným vyučováním jazyků sjíždějí žáci z celého města a z okolních obcí.

Základní škola (dále ZŠ) získala v roce 1993 právní subjektivitu, pracuje jako příspěvková organizace, jejímž zřizovatelem je Město Orlová, Osvobození 796, 735 14 Orlová-Lutyně. V současné době škola sdružuje součásti: základní školu, od 1. 1. 2003 školní jídelnu a školní družinu a šest odloučených pracovišť – výdejen školních jídelen. ZŠ zaměstnávala ke dni inspekce 43 pedagogů a 31 provozních zaměstnanců.

Ve školním roce 2003/2004 je ZŠ plně organizovaná, má 716 žáků a 29 tříd s průměrnou naplněností 24,5 žáků na třídu. Schválená kapacita objektu (900 žáků) není využita, počty žáků jsou však v posledních třech letech stabilní, počty neklesají a škola žáky do jazykových tříd vřazuje na základě výběrového řízení. Tři oddělení školní družiny mají své vlastní prostory, zapsáno je 87 žáků. Škola poskytuje základní vzdělání, ve všech ročnících realizuje vzdělávací program Základní škola, v devíti třídách probíhá rozšířené vyučování jazyků (dále RVJ). Rada školy není zřízena.

HODNOCENÍ PERSONÁLNÍCH PODMÍNEK VZDĚLÁVACÍ A VÝCHOVNÉ ČINNOSTI VZHLEDEM KE SCHVÁLENÝM UČEBNÍM DOKUMENTŮM

Pedagogický kolektiv ZŠ tvoří 43 učitelů, z nichž 31 má příslušnou odbornou a pedagogickou způsobilost k výuce na základní škole, dvanáct tuto způsobilost nezískalo, tj. 28 % z celkového počtu. Úvazky učitelů svou skladbou zohledňují kvalifikaci učitelů. Ředitelka školy má vysokoškolské pedagogické vzdělání se specializací pro výuku na 2. stupni ZŠ. Vykazuje 25 let pedagogické praxe, ve funkci je třináctým rokem (od r. 1991). Obě výchovné poradkyně splňují pro výkon funkce předepsané kvalifikační podmínky.

Věkové složení pedagogického sboru ZŠ je poměrně příznivé. Ve sboru je 22 vyučujících, tj. 51 %, ve věku do 45 let a 19 učitelů, tj. 44 %, je ve věku mezi 45 a 55 lety. Dva vyučující, tj. 5 %, přesluhují.

Provoz školy je plně zajištěn, jsou vytvořeny organizační podmínky pro plynulý chod celého zařízení. Vedení tvoří ředitelka školy a její dvě zástupkyně, pro jejichž práci byly vytvořeny jasně propracované kompetence. Jsou však také pověřeny dalšími zodpovědnostmi: statutární zástupkyně ředitelky školy vykonává současně i funkci výchovné poradkyně se zaměřením na prevenci sociálně patologických jevů a druhá zástupkyně je zároveň ekonomkou školy.

Vzhledem k velikosti školy a jejich součástí se tato kumulace funkcí jeví jako nevýhodná, vede k přetíženosti obou zástupkyní a může redukovat výchovně vzdělávací cíle školy.

Organizační řád školy stanovuje součástí školy a přehlednou organizační strukturu pravomocí jednotlivých pracovníků. *Školní řád* obsahuje povinná zákonná ustanovení v plném rozsahu, vymezuje pravidla vnitřního režimu pro žáky i pracovníky školy, stanovuje jejich práva i povinnosti, naposledy byl projednán v pedagogické radě 29. srpna 2003. Základním nástrojem řízení je materiál *Plán činnosti školy pro období 2000 - 2005 a Plán práce pro školní rok 2003/2004* v jejich informativní, plánovací a realizační podobě. Tyto plány vycházejí z materiálu „*Koncepční záměry*“, kde je všeobecně a bez stanovení kroků formulována hlavní myšlenková představa funkce školy. Chod školy určují rozšířené týdenní plány práce, pravidelné i mimořádné pracovní porady. Jiné poradní orgány mimo pedagogickou radu nejsou zřízeny ani svolávány. Vedení školy, tj. pět hlavních funkcí: řízení školy, dvojí zástupcovství, výchovné poradenství a zodpovědnost za hospodaření školy, je fakticky zúženo na tři osoby, což nepodporuje demokratičnost v rozhodování. Druhá výchovná poradkyně členem vedení školy není.

Zdrojem aktuálních interních informací o chodu školy jsou vedle osobního styku s pracovníky a pravidelných porad i pokyny na vývěskách a nástěnkách. Přístup k vnitřním dokumentům školy je ztížen. Z prostorových důvodů nemá škola prostornější a k vzájemnému kontaktu sloužící sborovnu. K informovanosti sboru slouží nástěnky a vývěsky ve vyčleněné místnosti, na tomto místě jsou umístěny aktuální informace i trvale platné vnitřní i zákonné normy. Ochrana důvěrných informací a dat je zajištěna. Škola pracuje formou metodických orgánů, jejich činnost spočívá především v organizační a koordinační oblasti, podíl odborné a metodické problematiky je nevýrazný.

Styl řízení v mnohých oblastech rozhodování vyplývá z výrazné autority ředitelky školy. Vedení školy se zúčastňuje jednání metodických orgánů, pravidelně projednává úkoly spojené se zajištěním provozu školy s nepedagogickými pracovníky, kteří se významnou měrou podílejí na plynulém chodu školy.

Péče o nové a začínající učitelé či o nekvalifikované pedagogy je systematická. Plán kontrolní a hospitační činnosti je propracovaný, zjištění jsou vyhodnocována a z nich jsou vyvozována opatření ke zlepšení stavu. Obsah i forma provedených hospitací, jejich struktura a frekvence odpovídají potřebám školy.

Plánování v oblasti lidských zdrojů je orientováno především na získávání kvalifikovaných učitelů. Úspěchem je poměrně vysoký počet (10) mladých učitelů ve věku do 35 let.

Systém sebevzdělávání a odborného růstu sboru je zajištěn, vychází z potřeb realizovaného vzdělávacího programu, proto je z větší části orientován na jazykovou přípravu učitelů. Všichni učitelé se podle stanovených priorit zúčastňují jednorázových i cyklických vzdělávacích akcí a školení externího charakteru. Předávání podnětů a získaných zkušeností zůstává spíše v teoretické rovině.

Systém stimulování a pravidelného hodnocení jednotlivých pracovníků je vytvořen. Vedle osobního ocenění formou komunikace, což probíhá jako hodnocení akce či úkolu, se vytváří prostor i pro sebehodnocení pedagogů. K odbornému růstu i k rozvoji profesních aktivit přispívají také veřejně kontrolovatelná kritéria nadtarifních složek platu.

Personální podmínky jsou v souhrnu hodnoceny jako průměrné.

HODNOCENÍ MATERIÁLNĚ-TECHNICKÝCH PODMÍNEK VZDĚLÁVACÍ A VÝCHOVNÉ ČINNOSTI VZHLEDEM KE SCHVÁLENÝM UČEBNÍM DOKUMENTŮM

Komplex budovy a k ní přilehlého pavilonu školní kuchyně, jídelny a družiny je udržovaný a prochází postupnými vnitřními úpravami. Venkovní areál, tj. školní zahrada a školní hřiště, je rozsáhlý a úhledný. Slouží k výuce i k mimovyučovacím aktivitám.

Budova poskytuje dostatek výukových prostorů i potřebné sociální zázemí. Vnitřní vybavení ZŠ je úpravné, průběžně opravované, postupně dochází k modernizaci nábytku, estetizaci tříd a učeben, sociálního zázemí. Chodby umožňují bezpečné přesuny, vymezené klidové prostory dovolují pohybové aktivity v průběhu přestávek.

Vedle 29 kmenových tříd je využíváno 15 odborných učeben – řadu z nich tvoří kvalitně vybavené jazykové pracovny pro žáky mladšího i staršího věku. Škola užívá dvě počítačové učebny. Kmenové třídy i odborné pracovny jsou vybaveny názornými materiály, jejich úpravnost a aktuální informující výzdoba je velmi podnětná. Žákovský nábytek je podle potřeb kompletován nebo doplňován novými kusy ve shodě s antropometrickými požadavky pro vzrůst žáků.

Školní knihovna je vybavena tituly především souvislé četby, ale i moderními encyklopediemi, naučnou literaturou, prošla rekonstrukcí a již v současné době slouží jako informační centrum školy a jako místo pro trávení volného času žáků.

K tělovýchovným školním aktivitám a k sportovním činnostem mimo vyučování je využívána dobře vybavená tělocvična a venkovní sportovní areál. Prostorové zázemí pro tělesnou a sportovní výchovu je velmi dobré, totéž se týká materiálně technického vybavení sportovním náčiním a tělovýchovným nářadím.

Pro výuku pracovních činností škola využívá školní zahradu, pozemek a školní dílnu.

Výuka v ZŠ má dostatečnou podporu v materiální vybavenosti. Pro všechny předměty jsou zajištěny ucelené aktualizované řady učebnic, k dispozici je i další doplňková literatura odborného či encyklopedického charakteru. Učební pomůcky jsou plánovitě doplňovány, řadu z nich si učitelé připravují vlastní iniciativou. Také audiovizuální a didaktická technika je zastoupená v dostatečné míře, i když její užití v hospitovaných hodinách nebylo časté. Učebna výpočetní techniky s počítačovou sítí projektu Internet do škol kategorie E, tj. 10+1 počítačů s tiskárnou, je užívána především k výuce volitelného předmětu informatika (v 7., 8. a 9. ročníku) a při práci některých zájmových útvarů. Škola disponuje dalšími počítači pro potřeby žáků v další učebně, kompletně je vybaveno vedení školy a administrativní zaměstnanci. Učitelé mají v rámci samostudia a přípravy na vyučování k počítačům otevřený přístup. Výuka v učebnách je plánovitě rozvržena, širší využití počítačů v dalších předmětech nebo v mimoškolních aktivitách, jak akcentovali rodiče v dotaznících, není možné především z kapacitních důvodů.

Sledování účelnosti a efektivnosti využívání materiálních zdrojů je součástí ročního plánu a výhledové koncepce školy. Vedení školy má o této problematice přehled a v rámci kontrol a hospitací a ve spolupráci s metodickými orgány účelně plánuje obnovu a nákup učebních pomůcek.

Materiálně-technické podmínky umožňují realizovat zvolený výchovně-vzdělávací program, jsou hodnoceny jako velmi dobré.

HODNOCENÍ PRŮBĚHU A VÝSLEDKŮ VZDĚLÁVÁNÍ A VÝCHOVY

Realizace vzdělávacího programu

Výuka probíhá v 1. – 9. ročníku podle učební plánu vzdělávacího programu Základní škola, čj. 16847/96-2, s platností od 1. 9. 1996, ve znění úpravy čj. 25018/98-22 s platností od 1. 9. 1998 a úpravy čj. 31172/2002-22 s platností od 1. 9. 2003. V devíti třídách 3. – 9. ročníků probíhá výuka s rozšířeným vyučováním jazyků čj. 16333/96-22-21. Učební plán školy je z hlediska časových dotací jednotlivým předmětům v daných třídách dodržen, má komplexní charakter s výhledem na celý vzdělávací cyklus na 1. i 2. stupni a vychází z potřeb platných učebních osnov.

Organizace vyučovacího procesu a vlastní výuka ve školním roce 2003/2004 vychází z osnov výše zmiňovaného vzdělávacího programu Základní škola a řídí se platnými učebními dokumenty rozpracovanými pro školu, tj. učebním plánem a tematickými plány pro jednotlivé předměty. Jako volitelné předměty jsou zavedeny předměty, které obohacují a rozšiřují stanovený obsah základního vzdělávání: informatika, praktika z přírodopisu, domácnost a pohybové aktivity. Nově zavedené disponibilní dvě vyučovací hodiny byly využity na zvýšení hodinové dotace českého jazyka, dějepisu a matematiky. Žákům 6. a 7. ročníku je určen nepovinný předmět základy administrativy, 23 žáků je zařazeno do zdravotní TV. Na 1. stupni nepovinné předměty vyučovány nejsou. Systém volitelných a nepovinných předmětů a disponibilních hodin je až na 1. stupeň pestrý, vychází z podmínek školy a odpovídá učebnímu plánu zvoleného vzdělávacího programu.

Výuka je v souladu s učebním plánem vzdělávacího programu Základní škola.

Kontrolou učebního plánu a jeho srovnáním s rozvrhem hodin a zápisy v třídních knihách a třídních výkazech byl zjištěn soulad plánů s reálnou výukou, osnovy byly ke dni inspekce plněny.

Vedení povinné dokumentace průkazně zachycuje průběh vzdělávání.

Plnění učebních osnov je součástí kontrolní a hospitační činnosti. Některé dílčí úkoly počátku školního roku již byly vedením školy provedeny, kontrolovány a byla z nich vyvozena opatření k nápravě.

Způsob kontroly naplňování učebních plánů a učebních osnov je funkční a účinný.

Organizace vyučování probíhá ve shodě se závaznými právními předpisy, školní rozvrh hodin a režim přestávek odpovídají základním psychohygienickým zásadám. Školní řád je zpracován komplexně pro žáky i zaměstnance a v souladu s platnými právními předpisy, vymezuje pravidla vnitřního režimu. Klasifikaci a hodnocení žáků koordinuje *Klasifikační řád* s posledními úpravami ze dne 29. 8. 2003.

Vnější informační systém školy spočívá především v pravidelném konání třídních schůzek a konzultací. Chybí významný článek – práce s rodiči, není zřízena rada školy, nepracuje ani jiný rodičovský aktiv. Vytvořený Nadační fond orientuje svou činnost na materiální vybavení školy a modernizaci vyučovacího procesu. O škole občas informuje místní tisk a ne příliš aktuální vývěsky či panely. V době konání inspekce nebyly na všeobecně přístupném místě zveřejněny informace o struktuře a chodu školy. Nově škola zřídila webové stránky. Informování veřejnosti o dění ve škole neodpovídá zavedenému povědomí o významném postavení školy ve městě. Žáci získávají většinu interních informací od svých učitelů, méně již z písemných a názorných materiálů umístěných na nástěnkách. Žakovská rada svou

činnost neobnovila, zapojení žáků do vnitřního života školy je nevýrazné. Systém prezentace práce školy, úspěchů tříd i jednotlivých žáků a jejich ohodnocování není propracován, což připomínkovali i někteří rodiče v dotaznících.

Funkčnost vnějšího i vnitřního informačního systému je vyhovující.

Výchovné poradenství ve škole je zajišťováno dvěma učitelkami, obě získaly v oboru příslušnou kvalifikaci. Hlavní úkoly jsou zachyceny v plánu výchovného poradenství, oblasti svého působení mají rozděleny – problematika profesionální orientace žáků a problematika odborné péče o žáky se specifickými poruchami učení, prevence sociopatologických jevů a práce s problémovými žáky.

Činnost výchovných poradkyň je plánovitá, zaměřuje se na individuální pohovory s žáky, konzultace s rodiči, spolupráci s třídními učiteli, s PPP, zajišťuje styk s policií a sociálním odborem. Přijímaná opatření mají vliv na zlepšení výchovně-vzdělávacího procesu.

Výchovné poradenství je systematické, jeho realizace podporuje kvalitu výchovně-vzdělávacího procesu.

Průběh a výsledky vzdělávání a výchovy v předmětu cizí jazyk

V průběhu inspekce bylo navštíveno devět vyučovacích hodin anglického jazyka ve třídách 1. i 2. stupně, tři hodiny německého jazyka a po jedné hodině francouzštiny a ruštiny. Šlo jak o skupiny s rozšířenou výukou cizích jazyků (první i druhý cizí jazyk), tak i o výuku angličtiny a němčiny podle základní verze vzdělávacího programu Základní škola. Vyučující zpracovaly přípravy, které navazovaly na předchozí učivo. Převážně šlo o hodiny opakovací, jen v menším rozsahu bylo v některých hodinách zařazeno nové učivo.

Tři vyučující cizích jazyků nezískaly odbornou a pedagogickou způsobilost pro výuku v základní škole. Jazykové vzdělání si ovšem doplňují studiem v jazykových kursech či při akcích dalšího vzdělávání. Zbývající vyučující disponují způsobilostí pro výuku ve třídách 1. nebo 2. stupně základní školy, ale jen část se při studiu učitelství věnovala přímo cizímu jazyku.

Skutečnost, že ne všechny vyučující získaly odbornou a pedagogickou způsobilost pro práci učitelky základní školy, neměla negativní dopad na jazykovou správnost výuky. Zčásti se negativně u některých vyučujících projevila krátká pedagogická praxe či nedostatek metodického vzdělání v oblasti výuky cizích jazyků.

Výuka cizích jazyků probíhala jak v běžných třídách, tak v dobře vybavených odborných učebnách. V jedné z hodin anglického jazyka byla využita počítačová učebna. Vnitřní vybavení všech učeben působilo esteticky. Žáci pracují s kvalitními učebnicemi. Učebnice pro ruský jazyk je určena pro žáky středních škol, ale vyučující ji využívá v souladu s osnovami, tedy vybírá pouze to učivo, které je předepsáno osnovami vzdělávacího programu. Pomocné učebnice, tzv. pracovní sešity, hradili ze svých prostředků zástupci žáků. Příslušné nahrávky textů učebnic byly zakoupeny. Vybavení pomůckami pro výuku anglického jazyka je na velmi dobré úrovni, ani v ostatních cizích jazycích nezaostává. Ve výuce jsou využívány cizojazyčné časopisy.

Průběh sledovaných hodin byl materiálními podmínkami pozitivně ovlivněn tehdy, když vyučující využily vedle tabule a učebnice i kartičky s texty, obrazové a zvukové materiály. V jednom případě mohli žáci pracovat s jednoduchým počítačovým programem. Též prostředí a vybavení odborných učeben, v nichž výuka probíhala, podporovalo vztah žáků k předmětu. Pomůcky byly voleny vhodně a jejich využití bylo účelné.

Ve výuce převažovala frontální práce s celou třídou. Zadání práce pro dvojice žáků se uplatnilo méně často. Delší dialogy či samostatný projev žáka byly výjimkou. Ocenění zasluhuje zvláště konverzačně zaměřená hodina francouzského jazyka. Dostatečný prostor pro vlastní nácvik či upevnění komunikativních dovedností dostali žáci jen v části hodin. Velmi často byla správně zařazována práce s magnetofonovými nahrávkami. Časový prostor pro nahrávky byl vcelku nevelký. Práce byla zaměřena na porozumění textu, nácvik probíraného jevu, méně často na nácvik výslovnosti. Ani v dalších částech hodin nebyla obvykle věnována větší pozornost nácviku výslovnosti, melodii věty, vázání apod., i když dílčí chyby ve výslovnosti jednotlivých slov byly ihned opravovány. Vyučující se věnovaly nácviku či opakování slovní zásoby. Při nácviku slovní zásoby správně užívaly nová slova i ve slovních spojeních či krátkých větách, případně použily pro upevnění názorný obrazový materiál. Jen zhruba v polovině hodin zbyl vyučujícím čas na shrnutí probraného učiva. Chyběl prostor pro otázky žáků, někdy se objevily alespoň pochvaly za práci v hodině, ale bez sebehodnocení žáků.

Vyučující většinou zařazovaly motivační postupy vhodné pro aktivizaci žáků. Šlo o jazykové hry podporující zvládnutí slovní zásoby či zvládnutí výslovnosti. Některé z uvedených činností měly zároveň charakter relaxační. Část vyučujících vhodné motivační postupy nepoužila.

Tempo výuky bylo přiměřené věku žáků. Organizační pokyny vyučujících byly jasné. Ve vyšších třídách správně převládalo vedení hodiny v cizím jazyce. V nižších třídách se cizojazyčné pokyny uplatnily většinou jen při práci s knihou. Zcela ojediněle se při výuce objevilo záměrné překládání cizojazyčných pokynů ihned do českého jazyka, resp. nepromyšlené nežádoucí přecházení z českého jazyka do anglického jazyka.

Dařilo se udržet pozitivní aktivitu žáků a v hodinách vládla potřebná pracovní atmosféra. Žáci akceptovali pravidla komunikace ve třídě.

Většina vyučujících nedovedla najít způsob, jak práci žáků ohodnotit nejen pochvalou, ale i známkou. Pochvaly byly často neadresné. V oblasti využití hodnocení byly mezi vyučujícími významné rozdíly. V části hodin nicméně hodnocení plnilo svou úlohu. Hodnoceni ovšem byli spíše žáci pohotoví, rychlí. Občas byli žáci vyzváni k opravě chyb spolužáků. Nebyli podporováni v hodnocení spolužáků či k sebehodnocení.

Průběh a výsledky vzdělávání a výchovy v předmětu cizí jazyk jsou hodnoceny stupněm velmi dobrý.

Průběh a výsledky vzdělávání a výchovy ve skupině předmětů společenskovedního charakteru

Učební osnovy sledovaných předmětů – dějepis, občanská výchova, rodinná výchova a vlastivěda, jsou rozpracovány do jednotně provedených plánů jednotlivých ročníků. Množství předávaných informací bylo přiměřené a až na jednu výjimku ve shodě s vytýčenými cíli a učebními osnovami. Struktura hodin odpovídala věkové kategorii žáků. Vyučující volili přiměřené tempo práce, výuka byla věcná a ve většině případů odborně správná, organizační pokyny byly jasné a srozumitelné. V interpretaci učiva a při uvádění příkladů převažovala logičnost a funkčnost.

Na počátku vyučovacího procesu si učitelé stanovili zřetelné a srozumitelné cíle hodin. Ve většině hodin se projevovala snaha čas efektivně využívat a jednotlivé aktivity za sebou řadit, vytčené cíle byly dosaženy.

Výuka sledovaných předmětů v navštívených hodinách byla až na tři vyučující zajišťována učiteli s odbornou a pedagogickou způsobilostí, jeden učitel byl pověřen výukou mimo svou

vystudovanou aprobaci. Až na dvě výjimky nebyly v hospitovaných hodinách pozorovány zásadní metodické a odborné nedostatky. Ty, které se vyskytly, se týkaly organizace výuky a zvolených metod.

Výuka probíhala v kmenových třídách, pro sledované předměty nejsou zřízeny odborné ani polooborné učebny. Během výuky byly využívány především učebnice a další textové pomůcky, které zvyšovaly efektivitu výuky. Zvolené učebnice a další učební texty odpovídají realizovanému vzdělávacímu programu. Učební pomůcky pro tyto předměty jsou k dispozici v odpovídajícím množství a byly využity účelně. Z didaktické techniky byl v jednom případě použit magnetofon.

Řazení sledovaných vyučovacích hodin v rozvrhu je z psychohygienického hlediska bezproblémové.

V úvodních částech hodin využívali někteří učitelé metody opakování založené na interaktivním rozhovoru. Nové učivo bylo vysvětlováno formou práce s textem, řízeného dialogu, ale i souvislým výkladem. Až na dvě výjimky byl obsah sdělení jasný, srozumitelný a přiměřený věku žáků. Problematickým se ukázalo především podání nejnovějších a současných dějin v hodinách vlastivědy v 5. ročníku. Vysoká míra samostatného a aktivního učení žáků byla zaznamenána v hodinách vlastivědy ve 4. ročníku, rodinné výchovy v 9. ročníku a občanské výchovy v 6. ročníku. Společným charakterem většiny hodin byla organizace výuky založená na frontální metodě. Také byly použity formy individuálních úkolů, průběžné motivace a diferencovaného přístupu ke specifickým skupinám žáků a jedincům. Žáci měli příležitost pro aplikaci učiva a prezentaci výsledků své práce, vystupovali aktivně a spontánně, ne vždy jim byla nabídnuta motivující problematika a dostatečný prostor k vyjádření vlastních názorů. Činnosti byly proporčně rozloženy, v závěru hodin učitelé většinou po zápisu a po shrnutí probraného učiva zadali námět k domácí přípravě. Čas byl efektivně využit a stanovené cíle byly dosaženy. Z větší části bylo přihlíženo k schopnostem žáků a k jejich individuálním potřebám a možnostem. Jen v některých hodinách proběhly pestré formy relaxace nebo práce oddychového rázu. Didaktické zásady byly vcelku zachovávány, v menší míře byly dodržovány principy názornosti a komplexnosti vjemů.

Vstupní motivace v úvodu převážné části hospitovaných hodin většinou souvisely s aktuálním společenským či regionálním děním a s mezipředmětovými vztahy. Mnohdy však žáci byli pouze seznámeni s obsahem hodiny. V dalším průběhu vyučování byli žáci aktivizováni a motivováni především praktičností učiva a osobními prožitky, pestrými metodami hodnocení i zpětnou vazbou. K udržení zájmu i kázně využívali učitelé metody slovního povzbuzování, častého střídání činností, kladení nových úkolů, ale i usměrňování pozornosti tónem hlasu.

Komunikace vyučujících, pohotovost a kvalita jejich projevu byly v celku na velmi dobré úrovni, u žáků se projevila zdvořilost, na obou stranách byl zřetelný osobnostní respekt. Citlivý a partnerský přístup k žákům byl patrný zvláště ve vlastivědě ve 4. ročníku a v rodinné výchově v 9. ročníku.

Během práce byli žáci kontrolováni, hodnoceni, oceňováni za dobrý výkon a projevenou snahu. Podklady pro hodnocení získávají učitelé ústním zkoušením, krátkými písemnými pracemi, testy a ohodnocováním za aktivní práci v hodině, ve sledovaných hodinách však ke klasifikaci došlo jen ojediněle. Byla zaznamenána práce s chybou, i když ne vždy proběhl rozbor nesprávných sdělení a zápisů. Celkové hodnocení hodiny bylo provedeno většinou ve chvatu, v několika případech dokonce v době přestávky. Vyučující oceňovali snahu a pokrok jen ve všeobecné míře. Objevily se prvky sebehodnocení žáků, přesto dominance učitelů v této oblasti byla převažující.

Průběh vzdělávání ve skupině společenskovědních předmětů je hodnocen jako průměrný.

Průběh a výsledky vzdělávání a výchovy v předmětech přírodopis, přírodověda, fyzika, chemie, zeměpis a prvouka

Časové hodinové dotace ve sledovaných předmětech jsou v souladu s učebním plánem realizovaného vzdělávacího programu. Ve vyučovacích jednotkách byly stanoveny cíle výuky vhodně a přiměřeně, byly respektovány individuální vzdělávací potřeby žáků. Účelnost, konkretizace a míra naplňování výchovně-vzdělávacích cílů ve sledované výuce a rovněž návaznost probíraného učiva na předcházející témata jsou plněny.

Vyučující výše sledovaných předmětů mají až na jednu učitelku 2. stupně odpovídající odbornou a pedagogickou způsobilost. Věcná a odborná správnost výuky byla dodržována.

Vyučovací hodiny sledovaných předmětů probíhaly v odborných učebnách a v kmenových třídách, které jsou optimálně vybaveny učebními pomůckami, aktuálními učebnicemi i didaktickou technikou. Výuka probíhala ve třídách s vysokou estetickou úrovní.

Řízení výuky bylo účelné, vyučovací čas byl žáky adekvátně naplňován, zastoupení aktivních činností žáků (možnost hledat, objevovat, používat vlastní postupy řešení, používat různé informační zdroje) byly ve výuce zcela běžné. Ve výuce převažoval frontální způsob výuky. Žáci ojediněle využívali prvků skupinové práce, častá byla práce s učebnicí. Zcela dostačující byla role vyučujícího jako organizátora i jako zdroje informací. Individuální přístup učitele k žákům byl vyvážený, individuální tempo a úkoly byly pro většinu žáků dobře zvládnutelné, nebylo nutné časté upevňování učiva. Relaxace byla nenásilná a bylo jí více využito v hodinách na 1. stupni.

Aktivita i zájem žáků o výuku byly vždy patrné, většina se snažila plnit stanovené úkoly nebo se alespoň na nich v rámci týmové spolupráce podílet. Úspěšnost učení žáků byla vysoká.

Stanovená pravidla komunikace mezi učitelem a žáky byla oboustranně akceptována, žáci v dostatečné míře využívali možnost vyjádřit vlastní názor, zapojovali se do diskuze, byl vytvářen prostor pro osobnostní a sociální rozvoj žáků. Dílčí nekázeň byla zaznamenána pouze v jedné vyučovací hodině na 1. stupni. Vyučující se snažili u žáků upevňovat jejich sebedůvěru, sebeúctu, výchovu k toleranci a vzájemnému respektování. Komunikativní dovednosti měly u žáků v hospitovaných hodinách rozdílnou úroveň.

Ve vyučovacích jednotkách byly ze strany vyučujících respektovány individuální schopnosti žáků (velmi často se jednalo i o zdravotně postižené děti), byla využívána pochvala, docházelo k ocenění pokroku, a to i u žáků s průměrným a slabým prospěchem. Zdůvodnění hodnocení žáků učitelem bylo časté, sebehodnocení žáků bylo zaznamenáno pouze sporadicky.

Celkově jsou průběh a výsledky vzdělávání a výchovy ve skupině přírodovědných předmětů hodnoceny jako velmi dobré.

Výsledky vzdělávání a výchovy zjišťované školou

Škola vyhodnocuje výsledky výchovně vzdělávacího procesu formou kontrolních prací, které připravují jednotlivé předmětové komise hlavních předmětů včetně cizích jazyků. Jako evaluační nástroje slouží nejčastěji dílčí testy a ústní zkoušení. Z dalších oblastí se škola zaměřuje na hodnocení převážně písemných projevů žáků, vyhodnocuje úroveň žákovských prací, písemností a výtvorů. Součástí hodnocení výchovně vzdělávacího procesu je kontrola úkolů daných ročním plánem a rozbor klasifikace za pololetí. Systém pravidelných srovnávacích kontrolních prací v hlavních předmětech je zaveden, jsou vypracovány většinou statistické analýzy, následná opatření a interpretace výsledků nejsou zřetelné. *Výroční zpráva*

o činnosti školy za školní rok 2002/2003 neobsahuje o oblasti výsledků výchovně-vzdělávací práce školy dostatečně vypovídající údaje.

Průběh a výsledky vzdělávání a výchovy jsou v souhrnu hodnoceny jako velmi dobré.

DALŠÍ ZJIŠTĚNÍ

Tematické zjištění

Vyhodnocení dotazníků pro rodiče

156 rodičů 4. a 8. tříd bylo osloveno v dotazníkové anketě, vrátilo se 137 dotazníků.

Rodiče vyjádřili spokojenost (hodnocení 1 a 2):

- s informovaností rodiny o výsledcích dítěte (94%)
- s jasným školním řádem (91%)

Nejčtenější nespokojenost (hodnocení 3 a 4) vyjádřili rodiče:

- s úrovní počítačového vybavení školy a možností využívat počítače ve výuce (36%)
- se zájmem učitelů o problémy žáků (23%)
- s vybavením toalet (21%)

Bezradní rodiče (nevím) byli u vyjádření:

- zda nabídka nepovinných a volitelných předmětů je vyhovující
- zda nejméně jeden učitel žáka dobře zná
- zda jsou spokojeni s nabídkou mimoškolní zájmové činnosti

Slovně se rodiče vyjádřili pochvalně o dobrém vybavení školy, o zaměření školy (třídy s RVJ), přívětivosti jednotlivých učitelů, vzhledu interiéru a exteriéru školy.

Kritická sdělení se týkala malého využívání počítačového vybavení v jiných předmětech, problematiky úrovně sociálního zařízení, ale i úrovně komunikace žák - škola – rodina. Sdělení a připomínky byly s ředitelkou projednány a budou sloužit jako podnět pro další práci a rozvoj školy.

VÝČET DOKLADŮ, O KTERÉ SE INSPEKČNÍ ZJIŠTĚNÍ OPÍRÁ

- 1) *Zřizovací listina* ze dne 12.7.2001;
- 2) *Výroční zpráva o činnosti školy za školní rok 2002/2003* ze dne 29. srpna 2003;
- 3) *Plán řídicí a kontrolní práce*;
- 4) *Plán personálního rozvoje pedagogických pracovníků školy*;
- 5) *Plán činnosti školy pro období 2000-2005*, bez datace;
- 6) *Koncepční záměry*, bez datace;
- 7) *Organizační řád školy* ze dne 3. 1. 2003;
- 8) *Plán práce pro školní rok 2003/2004* ze dne 29. srpna 2003;
- 9) *Klasifikační řád* ze dne 29. 8. 2003;
- 10) *Režim práce pedagogických pracovníků a ostatních pracovníků školy*;
- 11) *Provozní řád* ze dne 1. 9. 2003;

- 12) Rozdělení kompetencí – vedení školy;
- 13) Plán práce pro začínající učitele;
- 14) plány práce výchovných poradkyní;
- 15) Rozhodnutí – změna zařazení do sítě škol do 1.1.2003, MENT ČR č.j. 32668/02-02 ze dne 12. 6. 2002;
- 16) třídní výkazy;
- 17) třídní knihy;
- 18) Školní řád 2003/2004 ze dne 29. srpna;
- 19) zápisy pedagogických rad;
- 20) učební plány současných 9. ročníků;
- 21) rozvrhy hodin pro rok 2003/2004;
- 22) podkladová inspekční dokumentace vyplněná ředitelkou školy;
- 23) Výkaz o základní škole podle stavu k 30. 9. 2003 ze dne 1. října 2003.

ZÁVĚR

Personální podmínky umožňují úspěšnou výchovně-vzdělávací práci a plnění výchovných a vzdělávacích cílů deklarovaných v realizovaném vzdělávacím programu. Z velké části jsou využívány odborné znalosti i zkušenosti, všichni učitelé dále se vzdělávají.

Úroveň materiálně-technických podmínek školy je na vysoké úrovni. Škola je velmi dobře vybavena nábytkem, výuka je zabezpečena učebnicemi, výpočetní technikou.

Při plánování výuky i v průběhu jednotlivých hodin v ZŠ se kladně projevila příprava vyučujících a správné stanovení výchovně-vzdělávacích cílů. Učitelé se zajímají o současné trendy ve výchovně-vzdělávací činnosti a úspěšně je uplatňují. Žáci byli vedeni k vyvozování poznatků, samostatnému řešení zadaných úkolů, k respektování názorů druhých a k obhajobě svých závěrů. Byla posilována motivace žáků k učení.

Od poslední inspekce v roce 1999 došlo ke kvalitativnímu posunu především v materiálně-technickém vybavení školy, nevyřešen zůstává problém nedostatečné kvalifikovanosti sboru. Potvrzuje se stabilní úroveň výchovně vzdělávacího procesu, prezentují ji především velmi dobré výsledky žáků u přijímacích zkoušek na střední školy a časté umístění žáků v různých soutěžích a olympiádách jazykového a všeobecně vzdělávacího zaměření.

Na základě výše uvedených skutečností lze konstatovat, že škola pracuje koncepčně, má veškeré podmínky pro plynulou a úspěšnou práci.

Složení inspekčního týmu a datum vyhotovení inspekční zprávy

Razítko

Složení týmu	Titul, jméno a příjmení	Podpis
Vedoucí týmu	Mgr. Šárka Hanušová	Šárka Hanušová
	Mgr. Václav Leikep	Václav Leikep
	Mgr. Vladislav Vančura	Vladislav Vančura

V Ostravě dne 16. ledna 2004

Datum a podpis ředitelky školy stvrzující převzetí inspekční zprávy

Datum převzetí inspekční zprávy: 16. ledna 2004

Razítko

Ředitelka školy, nebo jiná osoba oprávněná jednat za školu

Titul, jméno a příjmení	Podpis
Mgr. Hana Rettová	Rettová v.r.

Dle § 19 odst. 7 zákona č. 564/1990 Sb., o státní správě a samosprávě ve školství, ve znění pozdějších předpisů, může ředitel školy podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci do 14 dnů po jejím obdržení na adresu pracoviště vedoucího inspekčního týmu, tj. ČŠI, Moravskoslezský inspektorát, Matiční 20, 702 00 Ostrava. Připomínky k obsahu inspekční zprávy se stávají její součástí.

Hodnotící stupnice:

Stupeň
Vynikající
Velmi dobrý
Dobrý
Vyhovující
Nevyhovující

Další adresáti inspekční zprávy

Adresát	Datum předání/odeslání inspekční zprávy	Podpis příjemce nebo čj. jednacího protokolu ČŠI
Krajský úřad – odbor školství	2004-02-09	n6-1054/04-005096
Zřizovatel	2004-02-09	n6-1055/04-005096

Připomínky ředitelky školy

Datum	Čj. jednacího protokolu ČŠI	Text
		Připomínky nebyly podány.